

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Yetmiş dokuzuncu İçtima

24.7.1338 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Zaptı sabık hulâsası	480:481	nin tadiline dair kanun teklifi (2/547)	481
2. — Âzayâ kiram muamelâtı	483:487	2. — Gene Mebusu Hamdi Beyin, Mü- ecceliyeti Askeriye Vergisi Kanununun 3 neü maddesine bir zeyil ilâvesine dair ka- nun teklifi (2/548)	485
1. — Dördüncü Şube Riyasetine Mer- sin Mebusu İsmail Safa Beyin intihâbedil- diğine dair Şube Riyaseti tezkeresi	483	4. — Takrirler	484
2. — İstida Encümenine Tokad Mebu- su Hamdi Beyin intihâbolunduğuna dair Dördüncü Şube Riyaseti tezkeresi	483	1. — Gazianteb Mebusu Ragıb Beyle arkadaşlarının, İstirdadedilen mahaller ahalisine muavenet hakkındaki Kanunun tefsirine dair Maliye Vekâleti tezke- resi ve Muvazenei Maliye Encümeni maz- batasının ruznameye alınmasına dair tak- riri	484:485
3. — İktisat Encümenine Malatya Me- busu Reşid Ağanın intihâbolunduğuna da- ir Dördüncü Şube Riyaseti tezkeresi	483	2. — Dersim Mebusu Mustafa Beyle arkadaşlarının, Sabık Kırşehir Mebusu Bekir Efendi hakkındaki İstida Encümeni mazbatasının müstaceliyetle müzakere edilmesine dair takriri	485
4. — Muvazenei Maliye Encümenine Sivas Mebusu Mustafa Takî Efendinin in- tihâbolunduğuna dair Dördüncü Şube Ri- yaseti tezkeresi	483:484	3. — Mersin Mebusu Ziya Beyle arka- daşlarının, Adana'da evvelce başadmi- nistratör tarafından kuyudu tasarrufiyede vukua getirilen gayrikanuni muamelâtın keenlemeyekün addi hakkındaki kanun lâ- yihasının müstacelen müzakeresine dair takriri	485:487
5. — Yozgad Mebusu Ahmed ve Gazi- anteb Mebusu Ragıb beylerin, İstida En- cümeninden istifa ettiklerine dair takrir- leri	484	5. — Muhtelif evrak	481
6. — İzmit Mebusu Fuad Beyin, Me- busluktan istifasına dair takriri	484	1. — Edirne'nin senei devriyei işgali	
7. — Memurin Muhakemat Tetkik He- yetiyle Encümeni için intihap	487:488		
3. — Teklifler	481:485		
1. — Ertuğrul Mebusu Mustafa Kemal Beyin, Kanunu Esasının 79 neü maddesi-			

	Sayfa		Sayfa
münasebetiyle Trakya Paşaeli Cemiyetinden mevрут protesto telgrafı	481:483	tahsisatla mezuniyetine dair Divanı Riyaset kararı	487,490:491
6. — Sualler	485	2. — Elcezire Cephesi Kumandanı Nihad Paşa hakkında Adliye Encümeni mazbatası	487:492
1. — Tokad Mebusu Rifat Beyin, emvali metrukeye dair Dahiliye Vekâletinden ikinci sual tavriri	485	8. — Mazbatalar	488
7. — İkinci defa reye konulan maddeler	487	1. — İktisat Vekâletinin 1338 senesi bütçesine elli bin lira ilâvesine dair kanun lâyihası ve muvazenei Maliye Encümeni mazbatası	488:490
1. — Çorum Mebusu Ferid Beyin tam			

BİRİNCİ CELSE

Bed'i müzakerat; saat: 2,00

REİS — İkinci Reisvekili Musa Kâzım Efendi Hazretleri

KÂTIPLER : Ziya Hurşid Bey (İlâzistan), Enver Bey (İzmir)

REİS — Efendim, Celseyi küşadediyorum. Zaptı sabık hulâsası okunacaktır.

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

Birinci Celse

Reisisani Adnan Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde bilinikat zaptı sabık hulâsası kıraat ve aynen kabul olundu. İktisat Vekâleti bütçesine elli bin lira ilâvesine dair lâyiha kanunıye Muvazenei Maliye Encümenine, Amele Birliği Nizamnamesine dair Tunah Hilmi Beyin, sual tavriri İktisat Vekâletine, Gazianteb Mebusu Ali Cenani Beyin Mükellefiyeti Ziraie Kanununun tatbikatına dair sual tavriri Müdafaa Milliye Vekâletine, havale edildi. Ziraat Bankası Heyeti İdaresine Divanı Riyasetge intihabedilen zevatın intihabı tasdik ve Elâziz Mebusu Naci Beyin Riyaseti tensibedildi. Erzincan Mebusu Osman Fevzi Efendinin kısıtelyevmden affı hakkındaki Divanı Riyaset kararı kabul edildi. Encümen intihabatına dair şube mazbataları tebliğ olundu. Hastalığına mebnî tam tahsisatla Çorum Mebusu Ferid Beyin dört ay mezuniyeti hakkındaki Divan kararı

kıraat olunarak mezuniyeti kabul ve tahsisat ciheti tayıni esami ile reye vaz'olundu.

Ertuğrul Mebusu Mustafa Kemal Beyin Divanı Temyizi Askerî hakkındaki sualine Müdafaa Milliye ve Adliye vekâletlerinden mevрут cevaplar okundu. Şûrayı Evkaf hakkındaki Şer'ie Vekâleti tezkeresi tercihan müzakere edilerek Muvazenei Maliye Encümenine havale olundu. Sabık Elcezire Cephesi Kumandanı Nihad Paşa hakkındaki Adliye Encümeni mazbatasının ruznameye alınarak müstacelen müzakeresine dair tavriri kabul edilip mezkûr mazbatanın celsei hafiyede müzakeresi İera Vekilleri Riyasetince talebolunmakla celsei hafiyeye geçildi.

(İkinci ve Üçüncü celseler hafidir)

Dördüncü Celse

İkinci Reisvekili Musa Kâzım Efendi Hazretlerinin tahtı Riyasetlerinde bilinikat tayıni esami ile reye vaz'edilmiş olan Çorum Mebusu Ferid Beyin tam tahsisatla mezuniyeti hakkındaki Divan kararıyla Nihad Paşa hakkındaki Adliye Encümeni mazbatası reyine iştirak edenlerin adedi nisabı ekseriyeti bulmadığın-

dan içtimai âtide tekrar reye konulmak ve Pazartesi günü toplanılmak üzere Celseye nihayet verildi.

İkinci Reisvekili	Kâtip	Kâtip
Musa Kâzım	Lâzistan	İzmir
	Ziya Hürşid	Enver

REİS — Efendim zaptı sabık hulâsası hakkında bir mütalâa var mı? (Hayır, sadaları) Zaptı sabık hulâsası aynen kabul edilmiştir.

3. — TEKLİFLER

1. — *Ertuğrul Mebusu Mustafa Kemal Beyin, Kanunu Esasinin 79 ncu maddesinin tadiline dair kanun teklifi (2/547)*

REİS — Ertuğrul Mebusu Mustafa Kemal Beyin, Kanunu Esasinin 79 ncu maddesinin tadiline dair teklifi kanunisi var, Kanunu Esasi Encümenine...

MUSTAFA KEMAL B. (Ertuğrul) — Ben-deniz müstaceliyet teklif ettim, o suretle gitsin. Bu, mebusanın haysiyet ve şerefine mütaallik olduğundan müstaceliyetle intacedilsin efendim.

REİS — Efendim, Mustafa Kemal Bey müstaceliyet teklif ediyor. Kabul buyuranlar lütfen ellerini kaldırsın. Müstaceliyet kabul edilmemiştir. Kanunu Esasi Encümenine gönderiyoruz.

5. — MUHTELİF EVRAK

1. — *Edirne'nin senei devriyei işgali müna-sebetiyle Trakya - Paşaeli Cemiyetinden mevрут protesto telgrafı*

REİS — Efendim, Trakya hakkında bir telgraf vardır; o okunacaktır :

T. B. M. Meclisi Riyaseti Celilesine

Bugün aldığımız zirde münderiç feryatname-nin Meclisi Âliye iblâğına rica ve işgali meşu-mun Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetince de protesto edilmesini temenni ve istirham eyle-riz.

24 Temmuz 1338

Edirne Mebusu	Edirne Mebusu
Faik	Mehmed Şeref
Celibereket Mebusu	Kars Mebusu
Malkaralı	Edirneli
Faik	Cauid

Aydın Mebusu

Gümüleinelî

Esad

Hakkâri Mebusu

Mazhar Müfid

İstanbul Mebusu

Ali Rıza

İstanbul Mebusu

Dr. Adnan

Suret

Yarın güzel Trakya'nın kirlî Yunan ayağı ile çignendiği gündür. Ezelden ebede kadar Müslü-man Türk'ün kudsi varlığını sinesinde taşıyan Trakya'da ırki ve tarihi hiçbir alâkası olmıyan Yunanlılar bu mâsum diyara girdikleri günden beri Yunan medeniyetinin orada yükselttikleri en kanlı âbideler tamam kırkbin Müslüman hane-si yakmak ve yetmiş bin nüfusu tehcir etmek, bin beş yüze karip mâsumları Palâmidi Girid zindanlarına sevk etmek ve silâh taharrisi baha-nesiyle köyler ahalisine kucakla taşıttıkları di-kenleri harman yerlerine serdirerek üzerlerine yalmayak kamçı altında kadın ve çocuklara iş-kence etmek, koltuklarına kızgın yumurta koy-mak ve nihayet ırzları yırtmaktan ibaret kalmış-tır.

Biz, Trakya evlâdı, altı yüz seneden beri Anadolu'dan serhat bekçiliğine gönderen, büyük ağabeylerimiz olan Anadolu İslâm evlâdından biz karabahtlı kardeşlerini unutmamalarını te-menni eder ve biz matemli şehrimizi süsleyen bu zavallı altı mübarek camiler önünde Allah'ın hu-zurunda diz çökerek Misakı Millîye karşı merbu-tiyetimizi ahdü peyman' ettiğimiz gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin de biz Trak-yalı kardeşlerine aynı vefa ve misak ile muka-bele eylemelerini bihakkin temenni eylediğimizizin Büyük Millet Meclisine iblâğına siz kardeşleri-mizi memur eyleriz.

Trakya Paşaeli Cemiyeti

Trakyalılar Teavün Cemiyeti Hayriyesi

HÜSEYİN AVNİ B. (Erzurum) — Efendi-ler, yine bir karagünü takibediyoruz. Türklerin en şerefli payitahtlarından biri olan ve asırlar-dan beri Garba açılan kapımızın bekçiliğini ya-pan Sevimli Edirnemiz, yarın meşum, fakat in-şaallah hayra tebeddül edecek olan o günü idrâk ediyor. (İnşaallah, sadaları) Malûmuâlileridir, efendiler, İtilâf Devletleri usaklık ve hizmetkâr-lık yaptırdıkları Yunan milletinin mükâfatını kendi keselerinden vermediler, bizim memleket-lerimizi peşkeş çekmek istediler. Fakat efendiler; Edirne güneşinin halesini teşkil eden Türkiye

Büyük Millet Meclisi ya o güneşin altında mahvolur veyahut da güzel Edirnesine kavuşur. Başka bir suretin imkânı yoktur. (Bravo, sadaları, alkışlar) Misakı Milliye onlar; huzuru Rabbülâleminde yemin ettiklerini yazıyorlar, biz de diyoruz ki; «Biz de huzuru Rabbülâleminde Misakı Millî için yemin ve onun bir habbesinden vazgeçmek imkân haricinde olduğunu cihana ilân etmişiz. (Alkışlar) Elbette milletimiz kadirşinastır. Elbette asırlardan beri bekliyen nöbetçilerin hakkına hürmet edecektir. Onlar asırlardan beri serhadde süngüleriyle bize gelecek felâketlere karşı durdular, bugün ise onlar felâketler içerisindedir. Buna karşı bizim kalbimiz yanmamak olmaz. Binaenaleyh, biz de iblâğ ediyoruz ki, onlarla birlikte biz de yamıyoruz. Bütün beşeriyet de bu yangınların ateşleriyle ısınsın. Efendiler, zannederim ki, artık onlar da insaf edeceklerdir. Çünkü; onlar da Edirne'nin kalbini dinlediler, bu kalbin Yunanlılar için değil, Türklük ve Müslümanlık için çarptığını anladılar, öğrendiler. Her halde Edirne bize, biz de yakında Edirne'ye kavuşacağız, efendiler. (İnşaallah, sadaları, alkışlar)

MAZHAR MUFİD B. (Hakkâri) — Malûmu âlilerinizdir ki, geçenlerde Yunan mezaliminden yine bu kürsüde bahsettiğim zaman demiştimki; muhterem refikim Hüseyin Avni Beyefendinin de buyurdıkları gibi şimdیه kadar Anadolu'nun serhaddinde kapı bekçiliği eden ve bugün zavallı dediğimiz, fakat karîben pek talihli diyeceğimiz Edirnemiz vardır. Bugün efendiler altı yüz seneden beri camiayı İslâmiye altında ve Osmanlı memleketi olarak yaşayan Edirnemiz'de ne ırki ve ne de tarihî hiçbir alâkası olmayan Yunan'ın icra ettiği mezalim hakikaten tahammülfersa bir hale gelmiştir.

Efendiler; orada mevcudiyeti muhafaza için uğraşan vatandaşlarımızın teşkil ettikleri bir Trakya - Paşaeli Cemiyeti vardır ki, o cemiyetin bugün okunan tazallümnamesinden de anlaşıldığı veçhile yalnız Trakya'da kırk bin hane Yunanlılar tarafından yakılmıştır. Yine yalnız Trakya'da yetmiş bin İslâm nüfusu tehcire tâbi tutulmuş ve yalnız Trakya'da bin beş yüz nüfus Atina, Girit, Adalar zindanlarına teb'id edilmiştir. Yine o cemiyetin dediği gibi bizim lâyetegayyer ve bir noktasının bile tebdiline imkân olmayan bir misakı millimiz vardır ki, Trakya ahali bu misakı milliyi yüz elli altı mübarek

camii önünde diz çökerek ölünceye kadar muhafaza edeceklerine ahdü peyman etmişlerdir.

Efendiler Yunan'ın vaziyeti ne olursa olsun bir hülyadan ibarettir. Zira hiçbir zaman Yunan'ın farzettği gibi Anadolu onun mesiregâhı olamaz. İzmir, Bursa onun eğlence yeri müstemlekesi olamaz. Ve kezalik Edirne; ve malûmûâliniz olan minareleri semalara yükselen Sultan Selim Camii, o eski camiler ve o mütaaddit medreseler hiçbir zaman Yunan'ın kirli ayakları altında çiğnenemez efendiler! Ve ben eminim ki, yalnız minarelerinde Ezanı Muhammedi okunan o mübarek camilerin minarelerine, İslâmiyet denilen ve ilâyevmilkiyame payidar olacağına şüphe olmayan o dini mübeccel mevcudoldukça çan takılamaz, efendiler. Binaenaleyh bugün Trakya'daki arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin temennisi bizimle beraber ölmek için hazır olduklarını ve memleketlerini kurtarmak için ne yapmak lâzım ise yapmaya hazır olduklarını ve Misakı Milliden nükûl etmediklerini ilân ile bizden bir muavenet talebediyorlar. Ey Trakya'daki kardeşlerimiz!. Emin olunuz ki, Anadolu'daki bu Türkiye Büyük Millet Meclisini teşkil eden bütün âzalar ve bütün Anadolu, Trakya'daki kardeşlerini bir dakika hatırandan çıkarmamıştır. Anadolu'da olduğu gibi Trakya'da da inliyen kardeşlerimizin Allahüzülcelâl Hazretleri ankarip intikamını almaya bizi muvaffak edeceklerinde şüphe yoktur efendiler! (İnşallah sesleri) Yalnız efendiler bendeniz bir şeyi teklif edecek ki oradaki kardeşlerimizin kalbine biraz ferah vermek ve su serpmek arzu ettiğinizi biliyorum. Ve arzu ve tasvibinize iktiran edecek olursa hiç olmazsa bu tazallümlerine karşı Meclis namına kendilerini teselli edecek birkaç kelimelik bir şey yazılmasını istirham ediyorum. (Muvaffık sadaları)

SEREF B. (Edirne) — Ey Anadolu'nun şanlı evlâdı! İki bin seneden beri Türkün mülkü meşruu olan güzel Trakya'yı Kayı Türkü zaptettikten sonra ey siz Anadolu'lar, evvelâ Konya'dan bizi serhat bekçiliği yapmak üzere oraya gönderdiniz. Bugün Trakya'yı teşkil eden bütün efrat Anadolu'dan oraya serhat bekçiliği yapmak için giden sizin öz, can, din, iman kardeşlerinizdir. Altı asrın şehnamei mevcudiyetini sırtında taşıyan bu varlık, bu muazzam Devleti kuran Türk, bütün kalbindeki imanı islâm ile oraya gönderdiğiniz kardeşler vazifelerini düne

ve bugüne kadar ifa etmişler ve ebediyen edeceklerdir. İşte Edirne'yi süsliyen, semanın eteklerini öpen Sultan Selim, emin olunuz ki İslâm için mukaddes bir mâbed ve nihayet bir Kâbe gibi secdegâhtır. Bugün bütün dünyayı gezeniz bir misline ne İstanbul'da ne Avrupa'da ne de dünyanın hiçbir yerinde tesadüf edilmek ihtimali olmıyan o mâbedi muallâ önünde bizzat bu âciz arkadaşınız, bu dâiniz bütün Trakya evlâdını tophıyarak üç sene evvel intişar eden Misaki Millî için Huzuru Rabbülâleminde canlariyle, evlâtlariyle bütün kanını dökeceğine yemin ettirdiğim vakit minarelerden kopan Banki Muhammedi Huzuru Rabbanıye akıp gidiyordu. İşte o kardeşleriniz bugün size gönderdikleri o feryatnamede: Ey Anadolu'nun şanlı evlâtları! Asırlardan beri serhat beklemeye gönderdiğiniz biz kardeşlerinizi unutmayınız, diyor. Son istirhamım: Meclisi Âli bir vifakı müebbetle bu Dâvayı Millîyi sonuna getirmek için Yunan gibi, kahrından başka hiçbir şey yapmıyan ve kahr ateşlerini bütün İslâm diyarına yayan melûn bir milletin artık o yerlerde hakkı hayatı olmadığı ve bu mezalimi protesto etmek için Hükümeti Millîyenin Hariciye Vekâletine tebligat icra etmenizi bütün samimî kalbimle istirham ederim. (Hay hay sesleri)

REİS — Efendim takirde Trakya'da yapılan Yunan mezaliminin Hükümetçe protesto edilmesi teklif olunuyor. Teklifi tekrar okuyorum. (Tekrar okundu.)

Bu teklifin Hükümete tevdiini kabul edenler..

FAİK B. (Cebelibereket) — Mazhar Müfid Beyin teklifleriyle birlikte reye konulmasını teklif ediyorum.

REİS — Efendim bu teklif ile o teklif arasında fark vardır. Onu ayrıca reye koruz.

Efendim bu teklifin Hükümete, Hariciye Vekâletine tevdiini kabul edenler lütfen el kaldırsın. Müttefikan protesto kabul edilmiştir. Hariciyeye tevdi ediyoruz.

Efendim Mazhar Müfid Beyin de bir teklifi var. Bu, feryatanamaya bir cevap yazılması hakkındadır. Tensibederseniz Divanı Riyasetçe münasip bir cevap yazılsın. Divanı Riyasetçe münasip bir cevap yazılmasını kabul eden-

ler lütfen el kaldırsın. Müttefikan kabul edilmiştir efendim.

2 — AZAYI KIRAM MUAMELÂTI

1. — Dördüncü Şube Riyasetine Mersin Mebusu İsmail Safa Beyin intihabolunduğuna dair Şube Riyaseti tezkeresi

REİS — Efendim Dördüncü Şube ve encümenlerde intihabat yapıldığına dair mazbatalar var. Okunacak.

Riyaseti Celileye

Adliye Vekâleti Vekillğine intihabolunan Kângırı Mebusu Behçet Beyefendinin yerine Dördüncü Şube Riyasetine âcizlerinin intihabolunduğu arz olunur efendim.

22 Temmuz 1338

Dördüncü Şube Reisi
Mersin Mebusu
İsmail Safa

2. — *İstida Encümenine Tokad Mebusu Hamdi Beyin intihabolunduğuna dair Şube Riyaseti tezkeresi*

Riyaseti Celileye

İstida Encümenine şubemizden Tokad Mebusu Hamdi Beyin intihabedildiği mâruzdur.

22 . VII . 1338

Dördüncü Şube Reisi
Mersin Mebusu
İsmail Safa

3. — *İktisat Encümenine Malatya Mebusu Reşid Ağanın intihabolunduğuna dair Dördüncü Şube Riyaseti tezkeresi*

Riyaseti Celileye

İktisat Encümenine şubemizden Malatya Mebusu Reşid Ağa intihabedilmiştir efendim.

22 . VII . 1338

Dördüncü Şube Reisi
Mersin Mebusu
İsmail Safa

4. — *Muvazenei Maliye Encümenine Sivas Mebusu Mustafa Taki Efendinin intihabolunduğuna dair Dördüncü Şube Riyaseti tezkeresi*

Riyaseti Celileye

Muvazenei Maliye Encümenine şubemizden

Sivas Mebusu Taki Efendi intihabedilmiştir efendim.

22 Temmuz 1338
Dördüncü Şube Reisi
Mersin Mebusu
İsmail Safa

5. — *Yozgad Mebusu Ahmed ve Gazianteb Mebusu Ragıb beylerin İstida Encümeninden istifa ettiklerine dair tavriri*

REİS — Yozgad Mebusu Ahmed, Gazianteb Mebusu Ragıb beylerin İstida Encümeninden istifa ettiklerine dair tavriri var. Okunacak.

Riyaseti Celileye

Ahvallı sıhhiyemizin ademimüsaadesi ve diğer encümenlerde bulunulduğundan İstida Encümeninden af buyrulmaklığımızı Heyeti Muhteremeden rica ederiz.

22 Temmuz 1338
Yozgad Mebusu Ahmed
Gazianteb Mebusu Ragıb

DURAK B. (Erzurum) — Reis Bey geçen gün İstida Encümeni Reisi de istifa etti. Bugün de İstida Encümeninden iki arkadaş istifa ediyor. Bendeniz bu istifaların sebeplerini başka türlü hissediyorum. Rica ediyorum, eğer böyle bir sebep varsa gelip izah etsinler. Çok mühimdir bu mesele.

6. — *İzmit Mebusu Fuad Beyin Mebusluktan istifasına dair tavriri*

REİS — İzmit Mebusu Fuad Beyin, Mebusluktan istifanamesi var. Okunacak:

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine
Mâruzdur;

Büyük Millet Meclisi Âzalığından istifamın kabulü ricasına arkadaşlarımla hüsnumuvafakiyeti duasını ilâve eylerim efendim.

21 Temmuz 1338

İzmit Mebusu
Fuad

(Kim o? Biz tanımıyoruz sesleri) Efendim istifası okundu, bitti. Mesele yok...

4. — TAKRİRLER

1. — *Gazianteb Mebusu Ragıb Beyle arkadaşlarımızın, İstirdadedilen mahaller ahalisine muavenet hakkındaki Kanunun tefsirine dair*

Maliye Vekâleti tezkeresi ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatasının ruznameye alınmasına dair tavriri.

REİS — İstirdadedilen mahaller ahalisine muavenet hakkındaki Kanunun tefsirine ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatasının müzakeresine dair Gazianteb Mebusu Ragıb Bey ve rüfekasının tavriri var. Okunacak.

Riyaseti Celileye

İstirdadedilen mahaller ahalisine muavenet hakkındaki 1 Teşrinisani 1337 tarihli Kanunun birinci maddesi Maliye tarafından muğlak olduğu bahanesiyle tatbik edilmediğinden zaten perişan olan ahali tazyik edilmektedir. Bu bapta Muvazenei Maliye Encümeninden tefsiren tanzim kılınan mazbatanın her şeye takdimen ve müstacelen müzakeresini teklif eyeriz.

Gazianteb	Gazianteb	Gazianteb
Ragıb	Şahin	Ali Cenani
Kütahya	Edirne	Maraş
Cevdet	Faik	Hasib
Genç	Bayezid	Malatya
Hamdi	Süleyman Sudi	Hacı Bedir
Ertuğrul	Antalya	Erzurum
Mustafa Kemal	Ali Vefa	Mehmed Nusrat
Ertuğrul	İçel	Elâziz
Halil	Naim	Naci
Kângırı	Kozan	İzmit
Tevfik	Hüseyin Avni	Ali
	Sivas	
	Ziyaeddin	

ALİ CENANİ B. (Gazianteb) — Efendim, Heyeti Celileniz düşman tarafından istilâ edilerek hasarata uğrıyan ve bilâhara istirdadedilen mahallere muavenet icrası hakkında bir Teşrinisanide bir kanun ısdar buyurmuştu. Bu kanunun birinci maddesi gayet muğlak olduğundan tatbik edilemiyor. Evleri yanmış, hanımanı sönmüş, perişan olmuş, vatanından cüda olarak dağda, bayırda sürünmüş birtakım adamlar bugün mükellefiyeti sabıkalarından dolayı tazyik altında perişan oluyorlar. Bunun için muhtelif mahallerden müracaatları vardı. Bendeniz tefsiri mutazammın bir madde yaptım. Bundan dört ay evvel Muvazenei Maliye Encümeninde müzakere olundu. Ruznamededir. Fakat hiçbir gün geçmiyor ki gerek bendeniz ve gerek arkadaşlarımız mütemadiyen telgraf alıyoruz. Bir tefsirdir. Hemen

Heyeti Celilenizin muvafakatiyle hâsıl olacak bir meseledir. Vakit de zayi edilmeyecek, lûtuf buyrulursa bu ahali de perişaniyetten kurtarılmış olur.

REİS — Efendim takrirden bu meselenin her şeye takdimen müzakeresi teklif olunuyor. Malûmuâliniz bugün bütçeye mahsustur. Bu da Heyeti Celilenizin ruznamei müzakeresindedir. Maahaza bu takriri reyî alinize vazediyorum.

ALİ CENANİ B. (Gazianteb) — Tefsir edilecek bir maddeden ibarettir.

REİS — İstirdadedilen mahaller ahalisine muavenet ifasına dair olan Kanunun tefsirinin her şeye takdimen müzakeresini kabul edenler lûtfen el kaldırsın. Kabul edilmedi efendim!

SALİH Ef. (Erzurum) — Bu kabul edilmezse ne olur?

ALİ CENANİ B. (Gazianteb) — Bir tefsirdir, okunacak... Ne var bunda?

2. — *Gene Mebusu Hamdi Beyin, Müecceliyeti Askeriye Vergisi Kanununun 3 ncü maddesine bir zeyil ilâvesine dair kanun teklifi (2/548)*

REİS — Gene Mebusu Hamdi Beyin, Müecceliyeti Askeriye Kanununun tadiline dair teklifi kanunisi var. Lâyiha Encümenine havale ediyoruz.

2. — *Dersim Mebusu Mustafa Beyle arkadaşlarının, sabık Kırşehir Mebusu Bekir Efendi hakkındaki İstida Encümeni mazbatasının müstaceliyetle müzakere edilmesine dair takriri*

REİS — Kırşehir Mebusu sabık Bekir Efendi hakkındaki istidanın müstaceliyetle müzakeresine dair takrir var. Okunacak.

Riyaseti Celileye

Kırşehir Mebusu sabık Bekir Efendinin Riyaseti Celileye takdim edip İstida Encümenine muhavvel ve encümeninden Heyeti Umumiyyeye takdim olunup kiraati tasvip olunan istidasının müstaceliyetle müzakeresini teklif ederiz.

2 Temmuz 1338

Dersim	Denizli	Van
Mustafa	Mazlum Baba	Tevfik
Dersim	Kütahya	Kângırı
Mustafa	Besim Atalay	Tevfik
Ergani	Ergani	İçel
Hakkı	Sırrı	Naim

Kars	Kângırı	Erzurum
Cauid	Ziya	Salih
Erzincan	Tokad	Malatya
Mehmed Emin	Hamdi	Hacı Bedir
Malatya	Kırşehir	Bitlis
Reşid	Yahya Galib	Vehbi
Erzurum	Kırşehir	Mardin
Âsım	Rıza	Esad
İstanbul	Kângırı	Kângırı
Arif	Neşet	Behcet
Kângırı	Karahisar	Bitlis
Tahir	İsmail Şükrü	Hüseyin Hüsnü
Eskişehir	Hakkâri	Muş
Mehmed	Mehmed Tufan	Kasım
Bayezid	Ergani	Muş
Âtıf	Mahmud	Ahmed Hamdi
Maraş	Siverek	Ergani
Hasib	Lûtfi	Nüzhet
Canik	Eskişehir	İstanbul
Süleyman	Eyüb Sabri	Ali Rıza
Amasya	Biga	Saruhan
Rıza	Hamdi	Avni
Sivas	Malatya	Kırşehir
Ziyaeddin	Feyzi	Müfid
Karahisarı Sahib	Eskişehir	İstanbul
Ali	Hüsrev Sâmî	Ahmed Şükrü
Konya	Niğde	Niğde
Ârif	Atâ	Mustafa Hilmi
Çorum	Saruhan	Karahisarı Sahib
Dursun	İbrahim Süreyya	Ömer Lûtfi
Kastamonu	Edirne	Edirne
Hasan Sabri	Şeref	Faik

REİS — Efendim Kırşehir Mebusu sabık Bekir Efendi istida vermiş ve istidası, İstida Encümenine gitmiş. Bu bapta encümenin mazbatası var. İstida Encümeni mazbatasının müstaceliyetle müzakeresini kabul edenler lûtfen el kaldırsın. Kabul edilmedi.

6. — SUALLER

1. — *Tokad Mebusu Rifat Beyin, emvali metrukeye dair Dahiliye Vekâletinden sual takriri*

REİS — Tokad Mebusu Rifat Beyin, emvali metruke hakkında Dahiliye Vekâletinden sual takriri var. Dahiliye Vekâletine gönderiyoruz.

3. — *Mersin Mebusu Ziya Beyle arkadaşlarının, Adana'da evvelce Başadministratör tarafından kuyudu tasarrufiyede vukua getirilen gay-*

*rikanunî muamelâtın keenlemyekün addi hakkın-
daki kanun lâyihasının müstacelen müzakere
edilmesine dair tahriri*

REİS — Adana vilâyeti dâhilindeki kuyudu hakaniyenin tashihine dair olan lâyihai kanuniyenin müstacelen müzakeresine dair bir tahrir var, okunacaktır efendim.

Riyaseti Celileye

Adana vilâyetinde işgal zamanında Fransız kuvayı işgaliyesi Başadministratörü tarafından hilâfî kanun ve salâhiyet ısdar kılınan emre tev-fikan kuyudu tasarrufiyede icra olunan gayrika-nunî muamelâtın keenlemyekün addiyle şekli sa-bıkına ircasına dair Heyeti Vekileden mevрут ve Defteri Hakani Encümeni Âlisince bittetkik ten-sip buyurulan bir maddelik lâyihai kanuniyenin esbabı mucibesi şifahen arz ve izah edileceği veçhile müstacelen müzakeresinin icrasına mü-saadei Celilelerini arz ve istirham ederiz.

Mersin	Mersin	Adana
Ziya	Salâhaddin	Eşref
İçel	Kozan	Kütahya
Şevki	Hüseyin Avni	Seyti
İzmir	Cebelibereket	Kozan
Mahmud Esad	Rasim	Dr. Fikret
Kayseri	Erzurum	Ergani
Rifat	Hüseyin Avni	Hakkı
Biga	Antalya	İzmir
Hamid	Mustafa	Enver
Çorum	Biga	Kozan
Ferid	Mehmed	Mustafa
Trabzon	Kütahya	Maraş
Celâleddin	Cevdet	Arslan
İstanbul	İsparta	İçel
Numan	Hüseyin Hüsnü	Haydar Lûtfi
İçel	Saruhan	Eskişehir
Sâmi	Ibrahim Süreyya	Hüsrev Sâmi
Saruhan	Oltu	Diyarbakir
Reşad	Yasin	Kadri
Maraş	Diyarbakir	Biga
Mehmed Hasib	Hacı Şükrü	Hamdi
Bayezid	Yozgad	Kayseri
Âtîf	Feyyaz Âli	Sabit
İstanbul	Karahisarî Sahib	Antalya
Ahmed Şükrü	Ali	Tahsin
Malatya	Antalya	Antalya
Feyzi	Halil Ibrahim	Ali Vefa
Canik	Kütahya	Elâziz
Süleyman	Besim Atalay	Hüseyin

Gazianteb	Eskişehir	Saruhan
Kılıç Ali	Eyüb Sabri	Mahmud Celâl
Gene	Erzincan	Karahisarî Sahib
Fikri Faik	Tevfik	İsmail Şükrü
Karahisarî Sahib	Tokad	Canik
Ömer Lûtfi	Mustafa	Mehmed
Saruhan	Üsküdar	Kayseri
Ömer Lûtfi	Mazhar	Ahmed Hilmi
Karahisarî Sahib	Bolu	Karesi
Mehmed Şükrü	Tunalı Hilmi	İbrahim
Karesi	Bursa	Eskişehir
Abdülğafur	Muhiddin Baha	Hacı Veli
İstanbul	Eskişehir	Bitlis
Ali Rıza	Mehmed Emin	Vehbi
Bolu	Ertuğrul	Yozgad
Nuri	Ahmed Hamdi	Bahrî
Saruhan	Edirne	Ertuğrul
Avni	Faik	Mustafa Kemal
Bursa	Lâzistan	Mersin
Operatör Emin	Ziya Hurşid	Muhtar
Cebelibereket		Kütahya
İhsan		Mehmed Ragıb
Denizli		Eskişehir
Mazlum Baba		Halil Ibrahim
(Kabul, kabul; sesleri)		(Ruznameye; sedala- rı)

REİS — Efendim tahrirde Adana'da işgal esnasında Defteri Hakaniye aid bâzı muamelât yapılmış; bunun keenlemyekün addiyle kema-fissabık muamele icrası teklif olunuyor.

HÜSEYİN AVNİ B. (Erzurum) — Söz is-terim. Esasen böyle bir kanuna ve müzakereye lüzum yoktur. Çünkü, bu gibi şeyler, muamele-ler esasen mefsuhtur, bâtıldır. Hükümet, bunda tereddüdetmemelidir ve bu bapta müzakereye bile lüzum yoktur. İcra Vekilleri doğrudan doğ-ruya bunu yapar. Zaten bâtil olan şey üzerine müzakere cereyan edemez. Yapılan muamele esa-sen keenlemyekündür.

MALİYE VEKİLİ HASAN FEHMİ B. — Efendim, görünüşte Hüseyin Avni Beyin mütalâaları vârittir. Fakat bendeniz seyahatim esna-sında bâzı hakayika muttali oldum ve Heyeti Ce-lilenize arz edeceğim. Onun için bunun hafi bir celsede müzakere edilmesini teklif ediyorum.

REİS — Efendim, teklif edilen şey, mesele-nin müstacelen müzakeresidir. Bu, kabul edil-dikten sonra müzakeresinin hafi veya aleni ol-ması ciheti ikinci defa reyeye vaz'olunur. Şimdi

meselenin müstacelen müzakeresini kabul edenler ellerini kaldırırlar. Müstacelen müzakeresi kabul edilmiştir.

7. — İKİNCİ DEFA REYE KONULAN MADDELER

1. — *Çorum Mebusu Ferid Beyin tam tahsisatla mezuniyeti hakkındaki Divan kararı*

2. — *Elcezire Cephesi Kumandanı Nihad Paşa hakkındaki Adliye Encümeni mazbatası*

REİS — Efendim, Çorum Mebusu Ferid Beyin tam tahsisatla mezuniyeti hakkındaki Divanı Riyaset kararı geçen içtimada reye konduğunda ekseriyeti âra hâsıl olamamıştı. Bugün ikinci defa reye vaz'ediyoruz. Kabul edenler beyaz, etmeyenler kırmızı rey vereceklerdir. Lûtfen reylerinizi istimal buyurun! (Âra istihsaline başlandı.)

Efendim, Nihad Paşa hakkındaki Adliye Encümeni mazbatasını da ikinci defa reye vaz'ediyorum. Lûtfen reylerinizi istimal buyurun.

(Âra istihsaline başlandı.)

Efendim, Nihad Paşa hakkındaki Adliye Encümeni mazbatasının reye vaz'ında âraya iştirak eden 146 dır. 86 rey ile Adliye Encümeni mazbatasını - ki tâyini muameleye lüzum olmadığına dairdir - kabul edilmiştir. (Ekseriyet yok, sadaları) Efendim, ikinci defa reye vaz'olunmuştur.

Efendim, Çorum Mebusu Ferid Beyin tam tahsisatla mezuniyeti hakkındaki Divan kararının reye vaz'ında âraya iştirak eden zevatın adedi (166) dır. (48) ret, (16) müstenkife karşı (102) rey ile karar, yani tam tahsisat verilmesi kabul olunmuştur.

7. — *Memurin Muhakemat Tetkik Heyetiyle Encümeni için intihap*

REİS — Efendim evvelece Memurin Muhakemat Heyetiyle Tetkik Encümeni intihabatının icrasını kabul buyurmuştunuz. Bu bapda şubelerden namzetler gelmiştir. İntihabı icra edeceğiz.

ESAD B. (Lâzistan) — Memurin Muhakemat Heyet ve Encümeni intihabatı münasebetiyle; geçende arkadaşların bâzıları, heyetin iş görmediğinden bahsettiler. Malûmuâliniz Memurin Muhakemat Tetkik Encümeninin müddeti altı aydır. Heyet intihabolunduktan bir ay sonra arkadaşların bir kısmı mezun gittiklerin-

den dolayı ekseriyet hâsıl olamamış ve bu yüzden bir takrirle intihabatın icrasını arz etmiştim. İntihabatın icrası uzadığından dolayı tekrar bir takrir takdim etmiştim. Üç ay kadar intihabat yapılamadı ve heyet de ifayı vazife edemedi. En nihayet bendeniz, intihabatın tevhürü dolayısıyla istifaya mecbur kalmıştım. Makamı Riyaset; intihabatın tesri edileceğinden bahsiyle verdiğim istifanameyi mevkii muameleye koymadı. İntihabat icra olundu ve işe başladık. Ondan sonra da muamele muntazaman devam etti. Ve her hafta bir ve iki defa içtima ettik ve her defaki içtimamızda da 5, 6, 10, 11 kadar evrak çıkarılmıştır. Şimdi müterakim olan evrakın yekûnu 90 dan ibarettir, bu doksan evraktan bir kısmı da henüz heyete verilmiş olmıyan salâhiyet harici, birtakım evraktan ibarettir. Eğer bunlar da istisna edilecek olursa bakılması icabeden evrakın miktarı kırka baliğ oluyor. İş bu merkezde iken arkadaşlardan bir kısmının kalkıp da heyet iş çıkarmıyor demesini muvafık bulmuyorum. Bu söz hilâfı hakikattir; doğru değildir. Heyet vazifesini hakkiyle ifa etmiştir. Bu yoldaki beyanat doğru değildir. Arkadaşlar söylemişlerse bile şahısları namınadır. (Sâyiniz meşkûr olsun sadaları)

REİS — Efendim, Tetkiki Muhakemat Heyet ve Encümeni intihabatına başlıyoruz. Kürsüye iki sepet koyacağız. Muhakemat Heyeti için on beş, Encümeni için dokuz âza intihabolunacaktır. Sepetlere ayrı ayrı atmak suretiyle reylerinizi istimal buyurunuz. Şubelerden gelen namzetlerin esamisini okuyoruz; yazarsınız. (Tahtada var, yazdık, hacet yok, sadaları)

REİS — Alelûsul bir kere okutalım.

Birinci Şubeden Tetkik Heyetine namzetler Durakm Bey (Erzurum), Müfid Efendi (Kırşehir), Ârif Bey (Konya), Besim Bey (Kastamonu), Dursun Bey (Çorum), Şükrü Bey (İstanbul).

Tetkik Encümenine namzetler

Haydar Bey (İçel), Osman Nuri Bey (Bursa), Mustafa Bey (Antalya), Sırrı Bey (Ergani).

İkinci Şubeden Tetkik Heyetine namzetler

Halil İbrahim Bey (Antalya), Nâdir Bey (İsparta), Hacı Ârif Bey (İstanbul), Rifat Bey (Kayseri), Halil Bey (Ertuğrul), Celâl Bey (Gene).

Tetkik Encümenine namzetler

Tevfik Bey (Erzincan), Mustafa Kemal Bey (Ertuğrul), Tahsin Bey (Antalya), Hamdi Bey (Ertuğrul).

Üçüncü Şubeden Tetkik Heyetine namzetler

Hacı Tevfik Efendi (Kângırı), Hasib Bey (Maras), Mazhar Bey (İstanbul), İsmail Şükrü Efendi (Karahisarı Sahib), Naim Efendi (İçel), Süleyman Sudi Bey (Bayezid).

Tetkik Encümenine namzetler

Hüsnü Bey (Bitlis), Ali Süruri Efendi (Karahisarı Şarki), Ahmed Bey (Yozgad), Zekâi Bey (Adana).

Dördüncü Şubeden Tetkik Heyetine namzetler

İsmail Safa Bey (Mersin), Mustafa Taki Efendi (Sivas), Hasan Basri Bey (Karesi), Zekâi Bey (Adana), Rıza Bey (Yozgad), Hamdi Efendi (Diyarbakir).

Tetkik Encümenine namzetler

Rasim Bey (Elâziz), Hakkı Bey (Van), Necib Bey (Ertuğrul), Hamdi Bey (Tokad).

Beşinci Şubeden Tetkik Heyetine namzetler

Ömer Lûtfi Bey (Saruhan), Sâmi Bey (İçel), Neşet Bey (Kângırı), Emin Bey (Canik), Hamdi Bey (Biga), Rifat Bey (Tokad).

Tetkik Encümenine namzetler

Mustafa Bey (Karahisarı Şarki), Mazhar Müfid Bey (Hakkâri), Faik Bey (Cebelibereket), Mustafa Hulûsi Efendi (Karahisarı Sahib).

(Memurin Muhakemat Tetkik Heyeti ve Encümeni için intihap ıera ve istihsali âra edilerek Besim Atalay Bey (Kütahya), Celâl Bey (Gene), Tevfik Rüşdü Bey (Menteşe), Neşet Bey (Kângırı), Hamdi Namık Bey (İzmit), Mazhar Müfid Bey (Hakkâri) tasnifi âraya memur edildiler.)

REİS — Âra tasnif edilinceye kadar on dakika teneffüs için celseyi tatil ediyorum.

Hitamı celse; saat : 3,40

(İkinci celse hafidir.)

ÜÇÜNCÜ CELSE

Bed'i müzakerat; saat : 6,30

REİS — Reisisani Adnan Beyefendi

KÂTİP : Ziya Hürşid Bey (Lâzistan)

REİS — Celseyi küşadediyorum, oturunuz efendim, intihabatın neticesini arz edeceğim. Efendim Memurin Muhakemat Tetkik Encümeni için ıera kılınan intihap neticesinde Ali Süruri Efendi (Karahisarı Şarki) 128, Hakkı Bey (Van) 105, Haydar Bey (İçel) 104, Mustafa Bey (Karahisarı Şarki) 94 reyle ihrazi ekseriyet etmişlerdir. Şu halde gelecek içtimada daha beş arkadaşımızın intihabı lâzımdır. Efendim Tetkik Heyetine ıera kılınan intihabatta 177 zat reye iştirak etmiştir. Halil İbrahim Bey (Antalya) 117, Rifat Bey (Kayseri) 113, Emin Bey (Canik) 110,

Besim Bey (Kastamonu) 105, Hasib Bey (Maras) 99, Hasan Basri Bey (Karesi) 96, Celâl Bey (Gene) 91, Sâmi Bey (İçel) 89 rey ile intihabedilmişlerdir. Daha yedi zat intihabedeceğiz.

FEYYAZ ÂLİ B. (Yozgad) — Bunları da reyi işari ile yaparız.

REİS — Bunu da gelecek içtimada takarrür ettiririz.

8. — MAZBATALAR

1. — İktisat Vekâletinin 1338 senesi bütçe-

sine 50 bin lira ilâvesine dair kanun lâyihası ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası

REİS — Efendim, İktisat Vekâleti bütçesine zam icrasına dair bir lâyiha kanuniye vardır. Onu müzakere edeceğiz.

T. B. M. Meclisi Riyaseti Celilesine

İktisat Vekâleti 1338 senesi bütçesinin bâzı fusul ve mevaddına tahsisatı munzamma ilâvesi hakkında tanzim kılınp İcra Vekilleri Heyetinin 18 . VII . 1338 tarihindeki içtimasında kabul edilen lâyiha kanuniye ile esbabı mucibe lâyihası raptan takdim kılınmıştır. İfayı muhtaza-siyle neticesinin işarına müsaadei sâmilelerini arz ve istirham ederim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
İcra Vekilleri Heyeti Reisi
Hüseyin Rauf

Esbabı Mucibe lâyihası

Memleketimizin hazaini servetinden en mü-himmini teşkil etmesi lâzımgelen hayvanatı ba-kariyemizin sinini vefiradan beri vatana muaz-zezimizin daimî seferberlik halinde bulunma-sından naşi esasen adedleri azalmış ve halen muhtelif manatıkta salgın bir şekilde tahribat yapmakta olan vebayı ve bakari bu neslin me-nabiini kurutacak derecede mahuf bir şekil almış olmasına rağmen ne ıslah ve teksirleri mucip ve ne de vebanın kökünden izalesine ait tedabiri ciddiyenin esaslı olarak ittihaz edil-memesi bugünkü avakıbı elimiye tevliedmiştir. İslah ve teksirden sarfınazar mevcudun heder-den vikayesi için izalei maraza mâtuf tedabir ve takayyüdatı fenniyyenin ifasında biraz daha ihmal edilir ve geri kalırsa pek ziyade teves-sü ve intışar istidadını göstermekte olan bu âfetin tahripkâr savletleri yüzünden ırkı baka-rın memlekette büsbütün hezal ve inkırazını görmek muhakkaktır.

Çiftçi olan Anadolu'da hayatı ziraiye ve iktisadiyatımızı birahimane sadematiyle geçiren bu müthiş salgının nihai indifayı için zayı edilecek vakit kalmamış ve hemen tedabiri şedide ve müstacele tatbikine selâmeti memleket namına mecburiyet görülmekte bulunmuş-tur. Esbabı müdafaaı vatana mühim âmili mü-essir olan bakaratımızın temini sıhhat ve selâmetleri uğrunda yapılacak her türlü fedakârlık

vatani gayeleri istihdaf eyliyen en katî ve esaslı mesailendir.

Hastalığın şu sıradaki pek buhranlı seyir ve intışarının şimdiden emri itfasının temini için müfredatı merbutan takdim kılınan mücadele teşkilâtına ait emrazı müstevliye masarifatından kırk bin, fazla serum istihsalı maksadiyle kad-roları tezyidedilen serum darülistihzarlarının iki aylık fevkalâde masarifatına karşılık olmak üzere bütçeye mevzu tahsisattan maada on bin lira ki, ceman elli bin liranın faslı mahsuslarına ilâvesine mecburiyet hâsıl olmuş ve her iki ter-tipten şimdilik avans olarak yirmi beş bin lira-nın itası derecesi elzemiyette bulunmuştur.

Kanun lâyihası

MADDE 1. — İktisat Vekâletinin 1338 se-nesi bütçesinin 282 nei faslının birinci emrazı sâriyei hayvaniye maddesine kırk bin ve 288 nei faslın üçüncü serum darülistihzarları maddesine on bin lira tahsisat ilâve olunmuştur.

MADDE 2. — İşbu kanunun icrayı ahkâmı-na İktisat ve Maliye Vekilleri memurdur.

MADDE 3. — İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren meriyülleradır.

18 Temmuz 1338

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İcra Vekilleri Heyeti Reisi	Şer'iyeye Vekili
Hüseyin Rauf	Abdullah Azmi
Dahiliye Vekâleti V.	Adliye Vekâleti V.
Mehmed Atâ	Behcet
Müdafaa-i Milliye V.	Maarif Vekili
Kâzım	Mehmed Vehbi
Maliye Vekili	Hariciye Vekili
Hasan Fehmi	Yusuf Kemal
Sıhhiye ve Muaveneti	İktisat Vekili
İçtimaiye Vekâleti Vekili	Mahmud Esad
Fuad	

Erkâm Harbiye-i Umumiye Vekâleti Vekili
Kâzım

Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası

1338 senesi İktisat Vekâleti bütçesinin 282 nei faslının birinci emrazı sâriyei hayvaniye maddesine 40 000 ve 288 nei faslın üçüncü se-rum darülistihzarları maddesine 10 000 lira ilâ-vesi hakkında Heyeti Vekileden mevrut 18 Tem-muz 1338 tarihli ve 1669,6/971 numaralı lâyiha

kanuniye 19 Temmuz 1338 tarihinde Heyeti Umumiyeden encümenimize havale buyurulmuştu. Encümenin 23 Temmuz 1338 tarihli içtimanda mezkûr kanun lâyihası ve esbabı mucibe nazarı dikkate alınarak bütçesinin hini müzakeresinde tamiki mesele olunmak üzere şimdilik 282 nei faslın birinci emrazi sâriyei hayvaniye maddesine teklifin nısfı derecesinde olmak üzere 20 000 lira ve 288 nei faslın üçüncü serum darülistihzarları maddesine de 10 000 lira tahsisat ilâvesi kabul ve lâyihai kanuniye ona göre tadilen tanzim olunarak berayı tasdik Heyeti Celiye takdim kılındı.

Reis	Mazbata Muharriri	Âza
Gazianteb	Erzurum	Kayseri
Ali Cenani	Hüseyin Avni	Osman
Âza		Âza
Yozgad		Rasim
Bahrî		

REİS — Efendim, kanunun birinci maddesi okunacak :

İktisat Vekâleti bütçesine otuz bin lira ilâvesine dair Kanun

MADDE 1. — 1338 senesi İktisat Vekâleti bütçesinin 282 nei faslının birinci emrazi sâriyei hayvaniye maddesine yirmi bin ve 288 nei faslı-

nın üçüncü serum darülistihzarları maddesine de on bin lira tahsisat ilâve olunmuştur.

REİS — Efendim, birinci madde hakkında söz istiyen var mı? (Yok, sadaları) O halde birinci maddeyi kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren meriyüliçeradır.

REİS — Efendim, ikinci maddeyi kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — İşbu kanunun icrayı ahkâmına Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

REİS — Efendim, üçüncü maddeyi kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim. Kanunun heyeti umumiyesini tâyini esami ile reyî âlinize vaz'ediyorum.

(Reye vaz'ı ile âra istihsal olundu.)

REİS — Efendim, reye 137 zat iştirak etmiştir. Binaenaleyh; muamele tamam değildir. İkinci defa reye koymak üzere gelecek içtimaa bırakıyorum.

Çarşamba günü Müdafaai Milliye bütçesinin heyeti umumiyesinin müzakeresine devam edeceğiz. Çarşamba günü içtima etmek üzere celseyi tatil ediyorum.

Hitama müzakerat; saat : 6,50

Çorum Mebusu Ferid Beyin tam tahsisatla mezuniyeti hakkındaki Divanı Riyaset kararına verilen reylerin neticesi

(Kabul edenler)

Kadri B. (Diyarbakir), Said B. (Kângırı), İbrahim B. (Mardin), Avni B. (Saruhan), Naim Ef. (İçel), İsmail Subhi B. (Burdur), Hacı Bedir Ağa (Malatya), Âtîf B. (Bayezid), Hacı Süleyman Ef. (İzmir), Âkif B. (Diyarbakir), Rasim B. (Cebelîberek), Hüseyin Avni B. (Erzurum), Hamdi Namık B. (İzmit), Hakkı Hami B. (Sinob), Feyzi Ef. (Malatya), Nüzhet B. (Ergani), Doktor Ali Haydar B. (Gene), Şakir B. (Ankara), Doktor Adnan B. (İstanbul), Halil B. (Ertuğrul), Ahmed Mazhar B. (İstanbul), Hüseyin B. (Kozan), Kâzım Ps. (Karesi), Mustafa Kemal B. (Ertuğrul), Hacı Mehmed Ef. (Bayezid), Ali Fuad Ps. (Anka-

ra), Şeref B. (Edirne), Eyüb Sabri B. (Eskişehir), Mehmed Niyazi Ef. (Eskişehir), Midhat B. (Mardin), Hakkı B. (Van), Rifat B. (Tokad), Ziyaaddin B. (Sivas), Besim B. (Kastamonu), Cavid B. (Kars), Abdülkadir Kemalî B. (Kastamonu), Vehbi B. (Karasi), Muhiiddin Baha B. (Bursa), Zamir B. (Adana), İlyas Sâmî Ef. (Muş), Hacı Veli Ef. (Eskişehir), Celâl B. (Gene), Yunus Nâdi B. (İzmir), Ömer Lûtfî B. (Karahisarî Sahib), Tahsin B. (Aydın), Fikri Faik B. (Gene), Besim Atalay B. (Kütahya), Ali Süruri Ef. (Karahisarî Şarki), Emin B. (Eskişehir), Vâsîf B. (Sivas), Operatör Emin B. (Bursa), Ahmed B. (Yoz-

gad), Ragıb B. (Kütahya), Sadık B. (Kırşehir), Müfid Ef. (Kırşehir), Abdülgani B. (Muş), Esad B. (Mardin), Faik B. (Cebelibe-
reket), Ömer Lûtfi B. (Saruhan), Refik Şevket B. (Saruhan), Rauf B. (Sivas), Mustafa Fehmi Ef. (Bursa), Tevfik Ef. (Kângır), Ali Rıza Ef. (Amasya), Haşım B. (Çorum), Hasan B. (Trabzon), Salih Ef. (Erzurum), İsmail Sefa B. (Mersin), Ali Şükrü B. (Trabzon), Derviş B. (Mardin), Ziya Hürşid B. (Lâzistan), Mustafa B. (Dersim), Dursun B. (Çorum), Ali B. (Karahisarı Sahib), Hüsrev Sâmi B. (Eskişehir), Faik B. (Edirne), Doktor

Eşref B. (Adana), Enver B. (İzmir), Süleyman Sudi B. (Bayezid), İbrahim Süreyya B. (Saruhan), Reşid Ağa (Malatya), Halil İbrahim Ef. (Eskişehir), Osmanzade Hamdi B. (Ertuğrul), Halil İbrahim B. (Antalya), Muhtar Fikri B. (Mersin), Ragıb B. (Gazianteb), Hacı Arif B. (İstanbul), Hamdi B. (Biga), Halil İbrahim Ef. (İzmit), Nusrat Ef. (Erzurum) Atâ B. (Niğde), Vehbî B. (Bitlis), Şükrü B. (İstanbul), Zekai B. (Adana), Ali Rıza B. (İstanbul), Musa Kâzım Ef. (Konya), Mashar Müfid B. (Hakkâri), Refet Pş. (İzmir), Tevfik B. (Erzincan), Esad B. (Lâzistan).

(Reddedenler)

Rıza B. (Yozgad), Bahri B. (Yozgad), Feyyaz Âli B. (Yozgad), Sâmi B. (İçel), Mustafa Lûtfi B. (Siverek), Mustafa Hilmi Ef. (Niğde), Hafız Şahin Ef. (Gazianteb), Tevfik B. (Van), Tahir Ef. (Kângır), Mehmed Şükrü B. (Karahisarı Sahib), Süleyman B. (Canik), Mustafa B. (Karahisarı Şarki), Hacı Mustafa Ef. (Ankara), Nebil Ef. (Karahisarı Sahib), Hafız Abdullah Ef. (İzmit), Mustafa Hulûsi Ef. (Karahisarı Sahib), Mehmed Vehbi Ef. (Konya), Yasin B. (Olti), Mustafa B. (Antalya), Hasan Tahsin B. (Antalya), Rifat B. (Kayseri), Naci B. (Elâziz), Hüseyin Hüsni

B. (İstanbul), Hüsni B. (Bitlis), Abdullah Ef. (Adana), Abdülgafur Ef. (Karesi), Rasim B. (Elâziz), Mehmed Basri B. (Karahisarı Şarki), Hacı Âtîf B. (Ankara), İsmail B. (Erzurum), Yasin B. (Gazianteb), Ali Vâsif B. (Genc), Hasib B. (Maraş), Arslan B. (Maraş), Ziya B. (Kângır), Hasan Basri B. (Karesi), İsmail Şükrü Ef. (Karahisarı Sahib), Mustafa Taki Ef. (Sivas), Mahmud B. (Ergani), Hamdi B. (Amasya), İsmail Remzi B. (İsparta), Âsım B. (Erzurum), Hamdi B. (Tokad), İbrahim B. (Karesi), Tufan B. (Hakkâri), Nuri B. (Bolu), Ahmed Hilmi B. (Kayseri).

(Müstenkifler)

Sabit B. (Kayseri), Seyfi Ef. (Kütahya), Neşet B. (Kângır), Hasan Ef. (Denizli), Cemil B. (Kütahya), Ali Cenani B. (Gazianteb), Hamdi Ef. (Diyarbakir), Necib B. (Ertuğrul):

Salâhaddin B. (Mersin), Şeyh Hacı Fevzi Ef. (Erzincan), Dr. Mustafa B. (Kozan), Şükrü B. (Canik), Ömer Lûtfi B. (Amasya), Abdullah Ef. (Bolu), Mazlum Baba Ef. (Denizli).

Nihad Paşa hakkındaki Adliye Encümeni mazbatasına verilen reylerin neticesi

(Kabul edenler)

Osman Nuri B. (Bursa), Emir Pş. (Sivas), Derviş B. (Mardin), Hüseyin B. (Kozan), Hakkı Hami B. (Sinob), Muhiddin Baha B. (Bursa), Mehmed Salih Ef. (Erzurum), Ziya Hürşid B. (Lâzistan), Enver B. (İzmir), Seyfi Ef. (Kütahya), Emin B. (Canik), Vehbi B. (Karesi), Hacı Bedir Ağa (Malatya), İhsan B. (Cebelibereket), Mustafa B. (Karahisarı Şarki), Hamdi B. (Kene), Salâhaddin B. (Mersin), Nuri B. (Bolu), Dr. Mustafa B. (Kozan), Arslan B. (Maras), Faik B. (Edirne), Yunus Nâdi B. (İzmir), Hamdi B. (Biga), Nusrat Ef. (Erzurum), Rauf B. (Sivas), Mehmed Vasfi B. (Karahisarı Şarki), Mazlum Baba (Denizli), Vâsif B. (Sivas), Hasan Ef. (Denizli), Hüsrev Sâmî B. (Eskişehir), Ferid B. (Çorum), İsmail Remzi B. (İsparta), Ahmed B. (Yozgad), Avni B. (Saruhan), Sabit B. (Kayseri), Ali Fuad Pş. (Ankara), Mustafa B. (Dersim), Midhat B. (Mardin), İbrahim Süreyya B. (Saruhan), Hamdi B. (Ertuğrul), Ragıb B. (Kütahya), Reşid Ağa (Malatya), Kılıç Ali B. (Gazianteb), Mustafa

Kemal B. (Ertuğrul), Adnan B. (İstanbul), Hamdi Ef. (Diyarbakir), Halil B. (Ertuğrul), İsmail Şükrü Ef. (Karahisarı Sahib), Edib B. (Batum), Ali Şükrü B. (Trabzon), Haydar Lûtfi B. (İçel), Ali Rıza Ef. (Amasya), Hacı Âtıf Ef. (Ankara), İsmail B. (Erzurum), Cavid B. (Kars), Dursun B. (Çorum), Musa Kâzım Ef. (Konya), Halil İbrahim Ef. (Eskişehir), Halil İbrahim Ef. (İzmit), Şeref B. (Edirne), Yahya Galib B. (Kırşehir), Hasan Fehmi B. (Gümüşane), Süleyman Sudi B. (Bayezid), Refet Pş. (İzmir), Sâmî B. (İçel), Rifat B. (Tokad), Naim Ef. (İçel), Ali Haydar B. (Gene), Mahmud Esad B. (İzmir), Eyüb Sabri B. (Eskişehir), Halil İbrahim B. (Antalya), Ali Vâsif B. (Gene), Operatör Emin B. (Bursa), Kâzım Pş. (Karesi), Osman B. (Lâzistan), Hilmi B. (Ankara), Tefik Rüşdü B. (Menteşe), Sadık B. (Kırşehir), Ali Rıza B. (İstanbul), Abdullah Ef. (Bolu), Faik B. (Cebelibereket), Şükrü B. (İstanbul), Hamdi B. (Tokad), Ali B. (Karahisarı Sahib), Mustafa B. (Antalya), Tefik B. (Kângırı).

(Reddedenler)

İbrahim B. (Mardin), Fikri B. (Gene), Vehbi B. (Bitlis), Ömer Lûtfi B. (Saruhan), Abdülğani B. (Muş), Besim B. (Kastamonu), Naci B. (Elâziz), Esad B. (Mardin), Ali Cenani B. (Gazianteb), Feyyaz Âli B. (Yozgad), Ahmed Hilmi B. (Kayseri), Hüsnü B. (Bitlis),

Mehmed Nadir B. (İsparta), Şahin Ef. (Gazianteb), (Mustafa Lûtfi B. (Siverek), Feyzi Ef. (Malatya), Mustafa Hilmi Ef. (Niğde), Yasin B. (Gazianteb), Tahir Ef. (Kângırı), Ziyaeddin B. (Sivas), Hüseyin Hüsnü B. (İstanbul).

(Müstenkifler)

Rıza B. (Yozgad), İbrahim B. (Karesi), Yasin B. (Oltu), Tufan B. (Hakkâri), Sabri B. (Kastamonu), Mazhar Müfid B. (Hakkâri), Hamdi B. (Amasya), Nebil Ef. (Karahisarı Sahib), Rasim B. (Cebelibereket), Hasan Tahsin B. (Antalya), Mahmud B. (Ergani), Rifat B. (Kayseri), Neşet B. (Kângırı), Müfid Ef. (Kırşehir), Emin B. (Erzincan), Ali Süruri Ef. (Karahisarı Şarki), Hacı Mustafa Ef. (Ankara), Esad B. (Lâzistan), Abdülğafur Ef. (Karesi), Mehmed Şükrü B.

(Karahisarı Sahib), Dr. Eşref B. (Adana), Celâl B. (Gene), Şükrü B. (Canik), Tefik B. (Erzincan), Şeyh Hacı Fevzi Ef. (Erzincan), Said B. (Kângırı), Hacı Arif B. (İstanbul), Hacı Süleyman Ef. (İzmir), Âsım B. (Erzurum), Ziya B. (Kângırı), Rasim B. (Elâziz), Hafız Abdullah Ef. (İzmir), Hasan Basri B. (Karesi), Şakir B. (Ankara), Âtıf B. (Kayseri), Bahri B. (Yozgad), Abdullah Ef. (Adana), Ragıb B. (Gazianteb), Hacı Mehmed Ef. (Bayezid);

İçtimal âti ruznamesi

1. — Zaptı sabık hulâsası
2. — Evrakı varide
1. İdi Milli münasebetiyle mevrut tel-graflar
2. Süvari mülâzımisanisi Ferid Efendinin İstiklâl madalyasıyla taltifine dair İera Vekilleri Riyaseti tezkeresi
3. İnebolu Evkaf Memuru İsmail Hakkı Efendinin evrakının tetkik ettirilmesine dair Sinob Mebusu Şerif Beyin temenni takriri
4. — Tunalı Hilmi Beyin (Ordu) da mün-teşir Güneş mecmuasının tatil edilmesi esbabına dair Dahiliye Vekâletinden sual takriri.
5. Karahisarı Şarki Mebusu Mustafa Beyin Karahisarı Şarki asayişine dair Dahiliye Ve-kâletinden sual takriri

6. Askerî Ceza Kanununun 24 ncü madde-sinin tadili hakkındaki lâyihai kanuniyenin reddine dair Adliye Encümeni mazbatası

7. İstiklâl mahkemelerinin terki faaliyet et-meleri hakkında Canik Mebusu Emin Beyle rü-fekasının takriri ve merbutu evrak

İkinci defa seye konulacak mevad

— İktisat Vekâleti bütçesine zam ierasına dair kanun

İntihabat

— Memurin Muhakemat Tetkik Heyeti ile Encümeni

Müzakere edilecek mevad

— Müdafaai Milliye bütçesi

